

УДК.342.37+352(477)

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.2.40>**Н. Л. Омельченко**

кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник відділу конституційного права
та місцевого самоврядування
Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У статті досліджуються проблемні питання взаємовідносин парламенту – Верховної Ради України з органами місцевого самоврядування, зумовлені реформою децентралізації. Наголошується, що дані взаємовідносини являють собою двосторонній процес впливу, який здійснює парламент на органи місцевого самоврядування, що в свою чергу породжує відповідні зворотні зв'язки, зумовлені впливом органів місцевого самоврядування на парламент. Разом з тим, такі стосунки мають забезпечуватися та ґрунтуватися в межах закріплених в Конституції і законів України, функцій та повноважень відповідних суб'єктів публічної влади. Надано характеристику таких понять, як «взаємодія» та «взаємовідносини». Зазначено, що якщо мова йде про стосунки між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування, то у даному випадку доцільно говорити про взаємовідносини. – Адже, тут зв'язки між даними суб'єктами є явищем більш складним не лише за своєю сутністю та формою, а й за своїми функціонально-телеологічними, праксеологічними, кореляційними та ін. параметрами, зумовленими як організацією, так і діяльністю відповідних органів публічних влади.

Відзначено, що взаємовідносини між Верховною Радою України та органами державної влади відбуваються у таких формах: правові та організаційні. – Зазначається, що застосування нових інноваційних форм, методів – взаємовідносин між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування, зокрема такої як проведення консультацій з органами місцевого самоврядування щодо прийняття законів з питань що стосуються місцевого самоврядування є – вкрай необхідними для покращення ефективності цих взаємовідносин.

Ключові слова: децентралізація, реформа, взаємовідносини, взаємодія, Верховна Рада України, органи місцевого самоврядування, парламентські слухання, консультації.

Постановка проблеми. В сучасних умовах проведення реформи територіальної організації публічної влади та адміністративно-територіального устрою важливе значення набувають питання щодо ефективності існуючих взаємовідносин між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування, пошуку нових форм, методів таких взаємовідносин з позиції децентралізації влади та формування реального місцевого самоврядування. Крім того, реформа децентралізації є – важливою умовою для держав-кандидатів на вступ до ЄС, на якій базуються всі галузеві політики, які розробляються і впроваджуються у межах ЄС.

Оскільки Україна обрала шлях на євроінтеграцію вона має зобов'язання здійснити всі реформи, зокрема й цю. Адже, бути повноправними партнерами, досконалість управління, чіткий розподіл повноважень і фінансів між центром і територіями, баланс взаємоповаги і взаємоконтролю між структурами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування – це аксіоми, на яких тримається держава і добробут її населення [1].

Нагадаємо, що безпосередній старт реформі децентралізації було надано насамперед, Верховною Радою України – парламентом України шляхом прийняття важливих законодавчих актів, які спрямували її та заклали важливий фундамент для її забезпечення. Зокрема, прийнято

низку законів України: «Про співробітництво територіальних громад» від 17 червня 2014 р., «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 р., «Про добровільне об'єднання громад» від 5 лютого 2015 р. та ін. Невдалі спроби парламенту схвалити зміни до Конституції (щодо децентралізації влади) у 2015 та 2019 роках дещо сповільнили проведення реформи децентралізації. Проте вже у кінці 2021 р. були представлені широкому загалу оновлені напрацювання змін до Конституції в частині децентралізації влади, які, за своїм задумом, мають стати заключним етапом даної реформи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам взаємовідносин між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування присвячено праці таких вчених як: О. Батанов, В. Борденюк, В. Кравченко, А. Крусян, – В. Погорілко, М. Пухтинський, І. Словська, А. Троян, О. Черкас та ін.

Метою статті та завданням дослідження є доктринальний аналіз взаємовідносин між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування, а також дієвих форм цих взаємовідносин, у контексті проблем інституційного забезпечення реформи децентралізації.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що посилення взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування наголошено одним із напрямів внутрішньої політики держави відповідно до ст. 5 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01 липня 2010 року [2]. Крім того, для посилення зав'язків Верховної Ради України з органами місцевого самоврядування, їх асоціаціями, територіальними громадами було створено Парламентський офіс місцевого самоврядування (Розпорядження Голови Верховної Ради України №1692 від 02 грудня 2015 р.). У цьому документі зазначено, що формування ефективної системи взаємодії між Верховною Радою України та місцевими радами передбачає теоретичне обґрунтування її інформаційно-комунікаційного забезпечення, в результаті якого формуються чіткі та прозорі дії між ними; утверджується громадянське суспільство, посилю-

ється його вплив на прийняття суспільно важливих рішень; створюються умови для забезпечення широкого представництва інтересів громадян в органах державної влади та органах місцевого самоврядування; проводяться регулярні консультації з громадськістю з важливих питань життя суспільства, держави, громади.

Першочергово, слід зупинитися на загальній характеристиці таких понять, як – «взаємодія» та «взаємовідносини».

Так, в тлумачному словнику з української мови під взаємодією розуміється «взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погоджена дія між ким-, чим-небудь»[3]. У філософському розумінні поняття «взаємодія» у контексті аналізу проблем стосунків між парламентом та органами місцевого самоврядування у процесі децентралізації відображає особливий тип відношення між об'єктами, при якому кожний з об'єктів діє (впливає) на інші об'єкти, приводячи до їх зміни, і водночас зазнає дії (впливу) з боку кожного з цих об'єктів. Отже, з точки зору філософського тлумачення, взаємодія – це такий особливий тип відносин, відповідно до якого суб'єкти цих контактів здійснюють взаємовплив один на одного.

Щодо поняття «взаємовідносини», то воно має більш прикладне значення, відображає не тільки взаємні зв'язки між різними суб'єктами, але і розкриває їх незалежність та відособленість. У цьому аспекті це поняття найбільш адекватно відображає відносини між парламентом та органами місцевого самоврядування. Воно ширше за поняття «взаємодія», яке фіксує процеси впливу різних явищ одне на одного та є таким, що виступає інтегруючим фактором різних частин в єдине ціле. Звідси, зокрема поняття «взаємодія», яке зокрема використовується у ст. 119 Конституції України, є більш коректним для характеристики відносин в системі органів виконавчої влади.

Таким чином, якщо ми говоримо про стосунки між Верховною Радою України – та органами місцевого самоврядування, то у даному випадку доцільно говорити про взаємовідносини. – Адже, тут зв'язки між даними суб'єктами є явищем більш складним не лише за своєю сутністю та

формою, а й за своїми функціонально-телеологічними, праксеологічними, кореляційними та ін. параметрами, зумовленими як організацією, так і діяльністю відповідних органів публічних влади, сформованих на засадах народного представництва та виборності, дією не лише законодавчо визначених норм і правил, але й втіленням конституційних цінностей та політичної культури.

Отже, у широкому розумінні взаємовідносини між парламентом України та органами місцевого самоврядування являють собою двосторонній процес впливу, який здійснює парламент на органи місцевого самоврядування, що в свою чергу породжує відповідні зворотні зв'язки, зумовлені впливом органів місцевого самоврядування на парламент. Разом з тим, такі стосунки мають забезпечуватися та ґрунтуватися в межах закріплених в Конституції і законів України функцій та повноважень відповідних суб'єктів публічної влади. Адже, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ст. 19 Конституції України).

Традиційно взаємовідносини між Верховною Радою України та органами державної влади відбуваються у різних формах. Вони поділяються на правові та організаційні. Реалізація парламентом функцій (представницької, законодавчої, контрольної та ін.) є підґрунтям концептуального аналізу форм та методів взаємодії парламенту з органами місцевого самоврядування.

Певні форми взаємовідносин між парламентом і органами місцевого самоврядування передбачено в чинному законодавстві. Зокрема, серед таких форм слід виділити: всенародні обговорення законопроекту (п. 4 ст. 114 Регламенту) та всенародне обговорення змін до Конституції (частина друга ст. 147 Регламенту); парламентські слухання (ст. 233 Регламенту), комітетські слухання (ст. 29 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»), депутатські звернення (частина шоста ст. 6 Закону України «Про статус народного депутата»).

Загальновідомо, що головне функціональне призначення парламенту – Верховної Ради України – виражати волю народу і втілювати її через прийняття якісних законів. Отже, правові форми у взаємовідносинах між парламентом та органами місцевого самоврядування є визначальними.

Однією з ключових проблем у процесі взаємовідносин між парламентом України та органами місцевого самоврядування є недостатній рівень залучення органів місцевого самоврядування до підготовки законопроектів щодо питань у сфері децентралізації та місцевого самоврядування. Саме, для цього варто удосконалити механізм експертно-консультативного супроводу законопроектної діяльності. У тому числі важливим є активне залучення представників органів місцевого самоврядування та зацікавленої громадськості для проведення громадської експертизи законопроекту, що сприятиме покращенню якості прийнятого закону.

Разом з тим, така ідея щодо залучення органів місцевого самоврядування до процесу законотворення не є новою. В нормативно-правових актах передбачені певні форми залучення громадськості до законотворчості, зокрема у Регламенті Верховної Ради України закріплена така форма, як всенародне обговорення законопроектів (ст. 114). Проте, в законі так і не визначені процедури проведення такого всенародного обговорення, а головне – наслідки цих обговорень. Таким чином, потрібно закріпити в законі про регламент механізм всенародного обговорення законопроекту, а також врахування його результатів, шляхом внесення змін і доповнень до відповідних законопроектів, або законодавчої поправок.

Щодо перших двох форм то, вже 1 грудня 2021 р. Комітетом з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування оприлюднив Спільне комюніке «Про зміни до Конституції України в частині децентралізації влади»[4]. В документі зазначається про звершення півторарічного циклу обговорення та позапарламентських публічних консультацій щодо змін до Конституції України в частині децентралізації за участі представників

органів місцевого самоврядування та їхніх всеукраїнських асоціацій: Асоціації міст України, Української асоціації районних та обласних рад, Всеукраїнської асоціації громад, Всеукраїнської асоціації об'єднаних територіальних громад, а також представників Офісу Президента України, Міністерства розвитку громад і територій України і Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Під час цих консультацій відбувся національний тур регіонами України, в якому взяли участь 1088 делегатів від асоціацій місцевого самоврядування та територіальних органів виконавчої влади, представників громадськості і європейських проектів міжнародної технічної підтримки, після чого було проведено 35 раундів перемовин із представниками всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування. Залучення до такого обговорення та консультацій органів місцевого самоврядування не аби як впливає на якість та в подальшому ефективність прийнятих змін.

Наступна форма взаємовідносин між парламентом та органами місцевого самоврядування є парламентські слухання.

Парламентські слухання – це розгорнуте обговорення на пленарному засіданні парламенту або на засіданні парламентського комітету (комісії) конкретного законопроекту чи іншого важливого питання, що входить до компетенції парламенту. Така форма діяльності парламенту полягає, насамперед, у заслуховуванні думок членів парламенту, державних і громадських діячів, а також експертів із конкретного законопроекту або іншого питання, що належить до компетенції парламенту. У свою чергу, парламентські слухання – це доволі ефективна та дієва форма парламентського контролю. Отже, парламентські слухання мають подвійну природу: з одного боку парламентські слухання виступають дієвим механізмом щодо отримання інформації про стан справ у суспільстві, з іншого – є елементом системи парламентського контролю, що здійснюється парламентом безпосередньо, так і через парламентські органи, зокрема комітети Верховної Ради України.

Відповідно до ст. 233 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року, метою проведення парламентських слухань є вивчення питань, що становлять суспільний інтерес та потребують законодавчого врегулювання. Враховуючи, що парламент перебуває у перманентному зв'язку з виборцями (громадянами), різними інститутами громадянського суспільства, в тому числі й органами місцевого самоврядування, він може та повинен якнайшвидше отримувати відповідну інформацію про стан та якість правового забезпечення суспільних відносин, а також знаходити дієві механізми ефективного забезпечення прийнятих законів чи інших парламентських актів, зокрема у діяльності органів місцевого самоврядування. У цьому плані, парламентські слухання – це доволі ефективна та дієва форма дослідження та обговорення питань, що становлять загально суспільний інтерес.

Традиційно слухання поділяються на парламентські та комітетські. Особливістю парламентських слухань є їх періодичність, але не більше одного разу на місяць та виключно у сесійний період. Водночас, пропозиції щодо проведення парламентських слухань з питань, які вже були предметом обговорення Верховної Ради поточного скликання, можуть бути внесені не раніше ніж через рік після проведення попередніх парламентських слухань з відповідної тематики.

Головними засадничими принципами проведення парламентських слухань є їх публічність, гласність та відкритість. Це впливає з демократизації парламентської діяльності, заснованої на принципах парламентаризму. По-перше, забезпечення участі в слуханнях всіх бажаючих взяти в них участь; по-друге, оприлюднення порядку денного слухань, висвітлення ходу їх проведення в ЗМІ, оприлюднення результатів та забезпечення відкритого доступу до матеріалів слухань (роздаткових матеріалів, стенограм, рекомендацій тощо). Разом з тим, закриті слухання проводяться в закритому режимі лише тоді, коли обговорювані питання віднесені Законом до інформації з обмеженим доступом (державної таємниці, персональних

даних тощо). Як правило, рішення про проведення закритих слухань приймається на засіданні комітету (спеціальної або слідчої комісії), парламенту (щодо парламентських слухань)[5].

Слід зазначити, що суттєвим недоліком парламентських слухань є відсутність механізму належного моніторингу виконання відповідних рекомендацій і висновків, схвалених шляхом відповідної постанови. Тож, необхідно запровадити обов'язкову умову за результатами слухань запропонувати оприлюднення розробленої концепції законопроекту для всенародного обговорення та публічних консультацій.

Щодо комітетських слухань, то відповідно ст. 89 Конституції України Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів. За своїм конституційним статусом комітети є органами, які забезпечують здійснення парламентом його повноважень. Як свідчить зарубіжний досвід розвинутих демократичних країн світу, комітетські слухання виступають важливим етапом загальнополітичного процесу, частиною стратегії, що перетворює законопроекти в чинне законодавство[6].

Метою проведення комітетських слухань є обговорення проектів найбільш важливих законодавчих актів, з'ясування ефективності реалізації прийнятих законів та інших актів Верховної Ради України з питань, віднесених до предметів їх відання, отримання всебічної інформації щодо питань, які розглядаються комітетом, їх детального вивчення та обговорення, а також залучення широких кіл громадськості до участі у визначенні політики держави, розбудови демократичного суспільства. У зв'язку з чим, комітети, у разі необхідності, мають право запросити на слухання представників органів місцевого самоврядування, які у свою чергу зобов'язані прибути на слухання та дати роз'яснення щодо питань, які розгля-

даються комітетом. Під час проведення слухань кожен член комітету має право ставити запитання доповідачам та одержувати на них відповіді. Пропозиції про проведення слухань з питань, які вже були предметом обговорення на слуханнях в комітеті, можуть бути внесені не раніше ніж через півроку після проведення попередніх слухань – (ст. 29 – Закону України «Про комітети Верховної Ради України»).

На наш погляд, саме комітетські слухання мають стати основними слуханнями в парламенті. Це сприятиме вивільненню парламенту від значної кількості поточних питань, проведенню парламентських слухань лише з найбільш вагомих із них, підвищенню компетентності та оперативності розгляду й обговорення всіх інших питань вже на рівні комітетів. Крім того, комітетські слухання, будучи формою отримання та відкритого обговорення різнобічної інформації, заслуховування думок експертів і вчених, доповідей та звітів посадових осіб, органів місцевого самоврядування сприяють досягненню консенсусу та підвищенню ефективності законодавчого процесу, контролю над виконавчою гілкою влади, ширшій участі громадськості в роботі парламентських структур [7, с. 17-21], а також покращення взаємовідносин між парламентом та органами місцевого самоврядування.

Щодо вдосконалення комітетських слухань, слід зазначити, що оскільки висновки і рекомендації не підлягають обов'язковому відображенню у висновках комітету, які він приймає за результатами розгляду законопроекту на комітеті, необхідно законодавчо встановити їх обов'язкове відображення; по-друге, щодо юридичної сили актів комітетських слухань, що приймаються за наслідками слухань. Вважаємо, що такими актами мають бути постанови Верховної Ради України; по-третє, рішення, щодо обов'язковості присутності осіб, які викликаються на слухання мають бути обов'язковими для виконання і затвердженні відповідною постановою.

Важливою формою взаємовідносин між парламентом та органами місцевого самоврядування є звернення. Комітети Верховної Ради України при здійсненні повно-

важень взаємодіють з органами місцевого самоврядування, які зобов'язані сприяти комітетам Верховної Ради України у здійсненні покладених на них повноважень, реагувати відповідно до закону на їх звернення та рекомендації (ст. 4 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»). Комітети мають право звертатися з питань, віднесених до предметів їх відання до органів місцевого самоврядування. Звернення від комітетів розглядаються в порядку, передбаченому «Законом України «Про статус народного депутата» для депутатських звернень.

Органи місцевого самоврядування, яким адресовано депутатське звернення, зобов'язані протягом 10 днів з моменту його одержання розглянути і дати письмову відповідь. У разі неможливості розгляду звернення народного депутата у визначений строк його повідомляють про це офіційним листом з викладенням причин продовження строку розгляду. Строк розгляду депутатського звернення, з урахуванням продовження, не може перевищувати 30 днів з моменту його одержання (Закон України «Про статус народного депутата України»).

Народний депутат, який направив звернення, може бути присутнім при його розгляді, про що він повідомляє відповідний орган місцевого самоврядування, якому адресовано депутатське звернення. Посадова особа, відповідальна за розгляд звернення народного депутата, зобов'язана завчасно, але не пізніше ніж за день повідомити народного депутата про час і місце розгляду звернення (частина третя статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України»).

Вмотивована відповідь на депутатське звернення повинна бути надіслана народному депутату не пізніше як на другий день після розгляду звернення. Відповідь надається в обов'язковому порядку і безпосередньо тим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, до якого було направлено звернення, за підписом його керівника чи посадової особи, керівником підприємства, установи та організації, об'єднання громадян, крім випадків, установлених Законом України «Про статус народного депутата України».

Відповідно до ст. 4 ч. 6 Європейської Хартії місцевого самоврядування, ратифікованої 15 липня 1997 року, встановлено, що у процесі планування і прийняття рішень щодо всіх питань, які безпосередньо стосуються органів місцевого самоврядування, з останніми мають проводитися консультації, у міру можливості своєчасно і належним чином. Дане право для органів місцевого самоврядування вважається засадничим принципом місцевої демократії, закріплений Європейською хартією місцевого самоврядування.

В документі зазначено, що одним ключовим суб'єктом консультацій є центральний (і, де це доречно, регіональний) законодавчий орган, наділений повноваженнями ухвалювати загальнонаціональну нормативно-правову базу з питань місцевого самоврядування. Там, де у національних законодавчих органів є структурні підрозділи (комітети), яким доручено розгляд конкретних галузевих справ (в більшості країн у парламентах за місцеве самоврядування та регіональну політику відповідає окремий комітет), законодавчі ініціативи зазвичай обговорюються на рівні комітетів, перш ніж їхнє ухвалення розглядатиметься на сесії парламенту.

Щодо предмету консультацій, то з органами місцевого самоврядування слід консультуватися з усіх питань, що безпосередньо їх стосуються. Коли на їхньому правовому статусі, компетенції, економічному та/або фінансовому становищі прямо позначаються реалізація державної політики або будь-який нормативно-правовий акт, це стосується їх безпосередньо. Зокрема, консультації мають бути обов'язковими під час обговорення будь-якого рішення, що стосується зміни територіальних кордонів органів місцевого самоврядування (стаття 5 Хартії) або порядку передачі їм перерозподілених ресурсів (пункт 6 статті 9). Щоразу, коли органам місцевого самоврядування передають додаткові обов'язки, потрібно здійснювати аналіз економічних наслідків (пункт 2 статті 9)[8].

Частиною першою ст. 4 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» встановлюється, що комітети парламенту при здійсненні повноважень взаємодіють

з органами місцевого самоврядування, які зобов'язані сприяти комітетам Верховної Ради України у здійсненні покладених на них повноважень, реагувати відповідно до закону на їх звернення та рекомендації. Також Законом передбачено, що комітет при здійсненні законопроектної функції має право залучати до роботи в – робочі групи представників органів місцевого самоврядування (частина восьма ст. 15), а також звертатися до органів місцевого самоврядування з проханням висловити пропозиції щодо проектів законів (частина дев'ята ст. 15).

Відповідно до ст. 18 Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» від 16 квітня 2009 р[9]., передбачено положення щодо форм залучення асоціацій до розробки законопроектів та проектів інших актів з питань, що стосуються місцевого і регіонального розвитку. Так, Законом передбачено, що «всеукраїнські асоціації мають право ініціювати перед Верховною Радою України, Президентом України Кабінетом Міністрів України проведення консультацій щодо законопроектів та проектів інших актів з питань, що стосуються місцевого і регіонального розвитку. Результати консультацій оформляються протоколами, які можуть додаватися до законопроекту чи проекту іншого акта. Представники всеукраїнських асоціацій можуть запрошуватися до участі у засіданнях державних органів, на яких розглядаються питання, що стосуються місцевого і регіонального розвитку».

Важливо зазначити, що комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування вперше в історії незалежності нашої країни запровадив такий інструмент як консультації з органами місцевого самоврядування при підготовці законодавчих рішень – електронної платформи «Консультації з органами місцевого самоврядування (КОМС)». Платформа КОМС – це перш за все можливість оперативних онлайн опитувань думки представників місцевого самоврядування з приводу тих чи інших законопроектів, які викликають дискусії. При цьому участь в опитуванні зареєстровані представники органів міс-

цевого самоврядування (наразі це міські, селищні, сільські голови) зможуть брати і на самій платформі, і через чат-бот.

Опитуванням буде супроводжуватись обговоренням дискутованих питань. Голови громад зможуть брати участь у ньому разом з депутатами-членами Комітету, експертами, представниками Міністерства розвитку громад та територій України, всеукраїнських Асоціацій органів місцевого самоврядування. Для таких фахових дискусій на платформі створений форум, на якому представники органів місцевого самоврядування зможуть не тільки обговорювати винесені на опитування питання, а й ініціювати обговорення тем, які вони вважають важливими для врахування в роботі Комітету[10].

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, варто зазначити, що нині взаємовідносини між Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування, зумовлені реформою децентралізації, – знаходяться на етапі свого динамічного розвитку та трансформації. – Форми та механізми відповідних взаємовідносин, які закладені в чинному законодавстві та апробовані на практиці, зумовлені їх специфічними зв'язками та контактами не лише за своєю сутністю та формою, а й за своїми функціонально-телеологічними, праксеологічними, кореляційними та іншими параметрами. Вони обумовлені як особливостями організації, так і діяльності парламенту України та органів місцевого самоврядування.

Список використаної літератури:

1. Науменко Р. А., Рильська В. В. Перспективи використання європейського досвіду при впровадженні сучасної моделі децентралізації влади в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2015_9_6
2. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01 липня 2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. – № 40. Ст. 527
3. Словник української мови. Білодід І. К., Бурячок А. А. та ін. В 11 томах. Том 01. А–В. Київ: Наукова думка, 1970. URL: <https://slovnyk.me/dict/sum/%D0%B2%D0%B7%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%96%D1%8F>

4. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування оприлюднив Спільне комюніке «Про зміни до Конституції України в частині децентралізації влади». *Сайт Верховної Ради України*. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/217124.html
5. Світова практика та український досвід використання механізму парламентських слухань та слухань у комітетах як інструменту контрольної функції парламенту (1 частина). URL: <https://parlament.org.ua/2005/04/26/world-ukr-parliamentary-hearings/>
6. Слухання у комітетах Верховної Ради України. Практичний посібник Третє видання, перероблене і доповнене. Київ, 2007. С. 13.
7. Зозуля О. І. Участь комітетів Верховної Ради України в підготовці та проведенні парламентських і комітетських слухань. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер.: Юридичні науки. 2019. Вип. 1. С. 17–21.
8. 35-та сесія Звіт CG35(2018)20 (остаточна редакція) 8 листопада 2018 р. Проведення консультацій вищих рівнів влади з органами місцевого самоврядування Комітет з управління Доповідач1 : АндерсКнапе, Швеція (L, ЕРР/ССЕ) Резолюція 437 (2018) .
9. Закон України «Про асоціації органів місцевого самоврядування від 16.04.2009 р. *Сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-17#Text>
10. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування запроваджує інноваційний інструмент консультацій з органами місцевого самоврядування. *Сайт Верховної Ради України*. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/212473.html

Omelchenko N. Relations between the Verkhovna Rada of Ukraine and local self-government bodies in the context of decentralization reform

The article examines problematic issues of the relationship between the parliament – the Verkhovna Rada of Ukraine and local self-government bodies, caused by the decentralization reform. It is emphasized that these relationships represent a two-way process of influence exerted by the parliament on local self-government bodies, which in turn generates corresponding feedback caused by the influence of local self-government bodies on the parliament. At the same time, such relations must be ensured and based within the limits of the functions and powers of the relevant subjects of public authority established in the Constitution and laws of Ukraine. A description of such concepts as “interaction” and “relationship” is given. It is noted that if we are talking about relations between the Verkhovna Rada of Ukraine and local self-government bodies, then in this case it is appropriate to talk about mutual relations. After all, here the connections between these subjects are a more complex phenomenon not only in terms of their essence and form, but also in terms of their functional-teleological, praxeological, correlational, etc. parameters determined by both the organization and the activities of the relevant public authorities.

It was noted that the relations between the Verkhovna Rada of Ukraine and state authorities take place in the following forms: legal and organizational. It is noted that the application of new innovative forms and methods of relations between the Verkhovna Rada of Ukraine and local self-government bodies, in particular, such as holding consultations with local self-government bodies regarding the adoption of laws on issues related to local self-government, are absolutely necessary to improve the effectiveness of these relations.

Key words: decentralization, reform, mutual relations, interaction, Verkhovna Rada of Ukraine, local self-government bodies, parliamentary hearings, consultations.